

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) ของฟิลิปปินส์ *

ปิยะขวัญ ชมชื่น**

๑. บทนำ

ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๐๔ เป็นต้นมา ธนาคารโลก หรือ World Bank จัดทำรายงานประจำปีเพื่อจัดลำดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) ของประเทศและเขตการปกครอง ที่ขณะนี้ มีจำนวนมากกว่า ๑๙๐ แห่งทั่วโลก สำหรับในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ฟิลิปปินส์อยู่ในลำดับที่ ๑๒๔ ซึ่งรายงานระบุว่ากฎระเบียบของฟิลิปปินส์บางส่วนยังไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจของธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ต่อมารายงาน Doing Business ฉบับปี พ.ศ.๒๕๖๓ ฟิลิปปินส์กลับขึ้นมาเป็นประเทศที่ปรับตัวดีขึ้นแบบก้าวกระโดด โดยอยู่ในลำดับที่ ๙๕ ขึ้นมาจากปีก่อนถึง ๒๙ ลำดับ รายงานระบุว่าฟิลิปปินส์มีการพัฒนาใน ๓ ด้านด้วยกัน คือ ๑. การเริ่มต้นธุรกิจ (starting a business) ๒. การขอใบอนุญาตก่อสร้าง (dealing with construction permits) และ ๓. การคุ้มครองนักลงทุนรายย่อย (protecting minority investors)^๑ บทความนี้จะนำเสนอการผ่อนคลายกฎระเบียบและการดำเนินนโยบายที่สนับสนุนการประกอบธุรกิจของฟิลิปปินส์ อาทิ การประกาศใช้กฎหมาย Ease of Doing Business and Efficient Government Service Delivery Act หรือ RA 11032 ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ การแก้ไขกฎหมาย Corporation Code และการออกกฎหมายส่งเสริมการประกอบธุรกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของฟิลิปปินส์ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) ของฟิลิปปินส์

ก่อนเข้าสู่เนื้อหากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจของฟิลิปปินส์ ผู้เขียนขอกล่าวถึงความสำคัญของการรายงานการจัดอันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจของธนาคารโลก (World Bank) ที่นานาชาติให้ความสำคัญ รายงานดังกล่าวเป็นการสำรวจความคิดเห็นของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเกี่ยวกับกระบวนการ ขั้นตอน ระยะเวลาการให้บริการ ค่าใช้จ่าย ระบบอำนวยความสะดวกของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงกฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการ โดยกำหนดตัวชี้วัดในการสำรวจ ๑๐ รายการ ครอบคลุมตลอดกระบวนการประกอบธุรกิจ เริ่มตั้งแต่ ๑. การเริ่มต้นจดทะเบียนธุรกิจ (Starting a business) ๒. การขออนุญาตก่อสร้าง (Dealing with Construction Permits) ๓. การขอใช้ไฟฟ้า (Getting Electricity) ๔. การจดทะเบียนสินทรัพย์ (Registering Property) ๕. การได้รับสินเชื่อ (Getting Credit) ๖. การคุ้มครองผู้ลงทุน (Protecting Investors) ๗. การชำระภาษี (Paying Taxes) ๘. การค้าระหว่างประเทศ (Trading Across Borders) ๙. การบังคับ

* บทความนี้เผยแพร่เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

** บุคคลากรจัดทำข้อมูลกฎหมาย ฝ่ายอาเซียนและกิจการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ Economy Profile Philippines: Doing Business 2020 World Bank Group สืบค้นเมื่อ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓
<https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/p/philippines/PHL.pdf>

ให้เป็นไปตามข้อตกลง (Enforcing Contracts) และ ๑๐. การแก้ปัญหาการล้มละลาย (Resolving Insolvency)^๒ ข้อมูลที่สะท้อนจากตัวชี้วัดดังกล่าวนี้ ล้วนเป็นองค์ประกอบที่มีนัยยะสำคัญต่อความเชื่อมั่น และการตัดสินใจร่วมลงทุนของนักธุรกิจที่มักให้ความสนใจกับประเทศที่ผลการจัดลำดับอยู่ในเกณฑ์ดี สะท้อนความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ความพร้อมของรัฐบาลในการจัดระเบียบบริหารจัดการรองรับการดำเนินธุรกิจภายในประเทศ นอกจากนี้ ผลการสำรวจดังกล่าวยังถูกนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการจัดลำดับของรายงานอื่นที่สำคัญ อาทิ ดัชนีความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (Competitiveness Index) ที่จัดทำโดย World Economic Forum^๓ อีกด้วย

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ฟิลิปปินส์มีจำนวนประชากรมากกว่า ๑๐๙ ล้านคน^๔ เป็นอันดับสองรองจากเพื่อนบ้านอาเซียนอย่างอินโดนีเซีย ตลาดการบริโภคภายในประเทศของฟิลิปปินส์จึงมีขนาดใหญ่ และเป็นปัจจัยหลักที่ขับเคลื่อนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ประกอบกับปัจจุบันรัฐบาลฟิลิปปินส์ได้สนับสนุนการดำเนินนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ พร้อมกับการแก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบด้านการค้าการลงทุนในกลุ่มธุรกิจโครงสร้างพื้นฐาน สินค้าอุปโภคบริโภค และมีแนวโน้มที่จะเป็นแหล่งการค้าที่มีอัตราการเติบโตอย่างรวดเร็วแห่งหนึ่งในเอเชียและอาเซียน ทำให้ขณะนี้ฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่เป็นเป้าหมายของนักลงทุน และฟิลิปปินส์เล็งเห็นถึงโอกาสดังกล่าว จึงทำให้ช่วง ๒ ปีที่ผ่านมา ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายกลุ่มที่สนับสนุนต่อการประกอบธุรกิจภายในประเทศที่น่าสนใจ ดังนี้

๒.๑ การแก้ไขกฎหมายบริษัท หรือ Corporation Code ของฟิลิปปินส์

เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ฟิลิปปินส์ออกกฎหมาย Republic Act No. 11232 หรือ Revised Corporation Code of the Philippines 2019 ซึ่งเป็นการแก้ไขกฎหมาย Corporation Code 1980 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงและอำนวยความสะดวกสำหรับองค์กรธุรกิจในการประกอบการ ส่งเสริมการค้ากับดูแลกิจการที่ดี ให้ความคุ้มครองบริษัท และนักลงทุน โดยมีเนื้อหาที่น่าสนใจ ประการแรกคือ การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขเกี่ยวกับสิ้นสุดของบริษัท ซึ่งมาตรา ๑๑ กฎหมายฉบับแก้ไขกำหนดให้บริษัทที่ได้จัดตั้งขึ้นแล้วไม่มีกำหนดวันสิ้นสุดของบริษัทไว้^๕ จากเดิมที่กำหนดวันสิ้นสุดของบริษัทไว้ไม่เกิน ๕๐ ปีนับจากวันจดทะเบียน

^๒ The study looks at rules affecting a business from inception through operation to wind-down: starting a business, dealing with construction permits, getting electricity, registering property, getting credit, protecting minority investors, paying taxes, trading across borders, enforcing contracts, and resolving insolvency. Website World Bank Group สืบค้นเมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓ <https://www.worldbank.org/en/news/feature/2019/10/24/doing-business-2020-sustaining-the-pace-of-reforms>

^๓ "ทำไมเราต้องสนใจ Ease of Doing Business?" ดร. สุวิทย์ เมษินทรีย์ สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓ <https://www.facebook.com/drsuvitpage/photos/a.1385956698377723/1388321941474532/?type=1&theater>

^๔ Central Intelligence Agency, "The World Factbook: Philippines," สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓ <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/rp.html>

^๕ Revised Corporation Code (2019) - Section 11. Corporate Term. – A corporation shall have perpetual existence unless its articles of incorporation provides otherwise. Corporations with certificates of incorporation issued prior to the effectivity of this Code, and which continue to exist, shall have perpetual existence, unless the corporation, upon a vote of its stockholders representing a majority of its outstanding capital stock, notifies the Commission that it elects to retain its specific corporate term pursuant to its articles of incorporation: Provided, That any change in the corporate term under this section is without prejudice to the appraisal right of dissenting stockholders in accordance with the provisions of this Code.

A corporate term for a specific period may be extended or shortened by amending the articles of incorporation: Provided, That no extension may be made earlier than three (3) years prior to the original or subsequent expiry date(s) unless there are justifiable reasons for an earlier extension

จัดตั้ง^๖ กรณีนี้จะช่วยแก้ปัญหาสำหรับธุรกิจที่ต้องอาศัยเวลาดำเนินการระยะยาวไม่ทำให้บริษัทต้องถูกยกเลิกโดยผลของกฎหมาย

ประการที่สอง มาตรา ๑๐ ของกฎหมายฉบับแก้ไขเพิ่มเติมยังอนุญาตให้บุคคล ทั้งบุคคลธรรมดา และนิติบุคคลประเภทห้างหุ้นส่วน (Partnerships) บริษัทจำกัด (Corporations) สามารถขอจัดตั้งบริษัทได้เพียงรายเดียว (singly) เป็นลักษณะ One person corporation^๗ จากเดิมที่กำหนดจำนวนขั้นต่ำของสมาชิกสำหรับการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทต้องประกอบด้วยบุคคลธรรมดาไม่น้อยกว่าห้าคนและไม่เกินสิบห้าคน^๘ นอกจากนี้ มาตรา ๑๒ ของกฎหมายฉบับแก้ไขเพิ่มเติมยังได้ยกเลิกการกำหนดจำนวนขั้นต่ำของทุนจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทประเภทบริษัทที่แบ่งทุนออกเป็นหุ้น (Stock Corporations)^๙ ซึ่งปัจจุบันอนุญาตให้ชาวต่างชาติสามารถถือหุ้นในบริษัทประเภทดังกล่าวได้เต็มจำนวนร้อยละ ๑๐๐ โดยกำหนดห้ามเฉพาะการดำเนินธุรกิจที่อยู่ในบัญชีรายการควบคุมของฟิลิปปินส์ (Philippines Foreign Investment Negative List) และข้อที่มีความแตกต่างคือกฎหมายฉบับเดิมได้มีการกำหนดสัดส่วนของทุนจดทะเบียนขั้นต่ำตามรูปแบบการจดทะเบียน โดยกรณีการจัดตั้งบริษัท (Corporations) หากมีหุ้นส่วนของชาวต่างชาติน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๔๐ กำหนดให้ต้องมีทุนจดทะเบียนขั้นต่ำจำนวน ๕,๐๐๐ เปโซ^{๑๐} หรือประมาณ ๓,๐๐๐ บาท

as may be determined by the Commission: Provided, further, That such extension of the corporate term shall take effect only on the day following the original or subsequent expiry date(s).

A corporation whose term has expired may apply for a revival of its corporate existence, together with all the rights and privileges under its certificate of incorporation and subject to all of its duties, debts and liabilities existing prior to its revival. Upon approval by the Commission, the corporation shall be deemed revived and a certificate of revival of corporate existence shall be issued, giving it perpetual existence, unless its application for revival provides otherwise.

No application for revival of certificate of incorporation of banks, banking and quasi-banking institutions, preneed, insurance and trust companies, non-stock savings and loan associations (NSSLAs), pawnshops, corporations engaged in money service business, and other financial intermediaries shall be approved by the Commission unless accompanied by a favorable recommendation of the appropriate government agency.

^๖ Corporation Code (1980) - Section 11. Corporate term. – A corporation shall exist for a period not exceeding fifty (50) years from the date of incorporation unless sooner dissolved or unless said period is extended. The corporate term as originally stated in the articles of incorporation may be extended for periods not exceeding fifty (50) years in any single instance by an amendment of the articles of incorporation, in accordance with this Code; Provided, That no extension can be made earlier than five (5) years prior to the original or subsequent expiry date(s) unless there are justifiable reasons for an earlier extension as may be determined by the Securities and Exchange Commission. (6)

^๗ SEC. 10. Number and Qualifications of Incorporators. – **Any person, partnership, association or corporation, singly** or jointly with others but not more than fifteen (15) in number, may organize a corporation for any lawful purpose or purposes: Provided, That natural persons who are licensed to practice a profession, and partnerships or associations organized for the purpose of practicing a profession, shall not be allowed to organize as a corporation unless otherwise provided under special laws. Incorporators who are natural persons must be of legal age.

Each incorporator of a stock corporation must own or be a subscriber to at least one (1) share of the capital stock.

A corporation with a single stockholder is considered a One Person Corporation as described in Title XIII, Chapter III of this Code.

^๘ Section 10. Number and qualifications of incorporators. – **Any number of natural persons not less than five (5) but not more than fifteen (15)**, all of legal age and a majority of whom are residents of the Philippines, may form a private corporation for any lawful purpose or purposes. Each of the incorporators of a stock corporation must own or be a subscriber to at least one (1) share of the capital stock of the corporation. (6a)

^๙ Corporation Code (2019) Section 12. Minimum Capital Stock Not Required of Stock Corporations. – Stock corporations shall not be required to have a minimum capital stock, except as otherwise specifically provided by special law.

^{๑๐} Corporation Code (1980) Section 12. Minimum capital stock required of stock corporations. – Stock corporations incorporated under this Code shall not be required to have any minimum authorized capital stock except as otherwise specifically provided for by special law, and subject to the provisions of the following section.

Section 13. Amount of capital stock to be subscribed and paid for the purposes of incorporation. – At least twenty-five percent (25%) of the authorized capital stock as stated in the articles of incorporation must be subscribed at the time of incorporation, and at least twenty-five

(Filipino corporation) หรือกรณีที่หุ้นของชาวต่างชาติมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๖๐ ทุนจดทะเบียนขั้นต่ำจะอยู่ที่ ๒๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ (Domestic foreign-owned corporation)^{๑๑} การยกเลิกข้อกำหนดขั้นต่ำของทุนจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท และการอนุญาตให้สามารถจัดตั้งบริษัทได้เพียงรายเดียวจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการทั้งชาวฟิลิปปินส์และชาวต่างชาติที่ต้องการเริ่มต้นประกอบธุรกิจแต่มีข้อจำกัดเรื่องจำนวนสมาชิกก่อนการจัดตั้งบริษัทและมีข้อจำกัดทางการเงิน

นอกจากนี้ ในแง่ของการอำนวยความสะดวก กฎหมายฉบับแก้ไขเพิ่มเติมยังกำหนดให้นำระบบการจัดการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ โดยมีบทบัญญัติรับรองการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทผ่านช่องทางออนไลน์ รวมถึงรับรองวิธีการสื่อสารทางไกล (remote communication) กรณีที่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถมาเข้าร่วมการประชุม โดยให้ใช้วิธี videoconferencing, teleconferencing หรือการสื่อสารทางเลือกอื่น ๆ^{๑๒} จากเดิมที่กฎหมายไม่มีบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

๒.๒ การประกาศใช้บังคับกฎหมาย Ease of Doing Business and Efficient Government Service Delivery Act (EODB/EGSDA)

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ฟิลิปปินส์ได้ประกาศใช้บังคับกฎหมาย Ease of Doing Business and Efficient Government Service Delivery Act (EODB/EGSDA) โดยจะมีผลบังคับใช้กับหน่วยงานของรัฐ ทั้งส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น รวมถึงรัฐวิสาหกิจ ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในฟิลิปปินส์หรือในต่างประเทศ^{๑๓} ซึ่งการประกาศใช้บังคับกฎหมายดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของรัฐในการประกอบธุรกิจของเอกชน ลดขั้นตอนการออกเอกสาร ส่งเสริมการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่นของรัฐ และภาคเอกชน โดยกำหนดให้นำระบบการอำนวยความสะดวกเรื่อง One Stop Shop และระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการออกใบอนุญาตของรัฐที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ^{๑๔} โดยจะเป็นการลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อน ไม่จำเป็น สร้างความคล่องตัวในการประกอบธุรกิจ ซึ่งขณะนี้ฟิลิปปินส์สามารถลดขั้นตอน

(25 %) per cent of the total subscription must be paid upon subscription, the balance to be payable on a date or dates fixed in the contract of subscription without need of call, or in the absence of a fixed date or dates, upon call for payment by the board of directors: Provided, **however, That in no case shall the paid-up capital be less than five Thousand (P5,000.00) pesos. (n)**

^{๑๑} ศูนย์พัฒนาการค้าและธุรกิจไทยในอาเซียน สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา สืบค้นเมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓ http://cks.ditp.go.th/KM_Document/70614cdc-bc08-4016-83295568f478a433_%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%94%E0%B8%95%E0%B8%B1%E0%B9%89%E0%B8%87%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%A9%E0%B8%B1%E0%B8%97.pdf

^{๑๒} SEC. 52. Regular and Special Meetings of Directors or Trustees; Quorum - Directors or trustees who cannot physically attend or vote at board meetings can participate and vote **through remote communication such as videoconferencing, teleconferencing, or other alternative modes of communication** that allow them reasonable opportunities to participate. Directors or trustees cannot attend or vote by proxy at board meetings.

^{๑๓} "SEC. 3. Coverage. - This Act shall apply to all government offices and agencies including local government units (LGUs), government-owned or ~controlled corporations and other government instrumentalities, whether located in the Philippine~ or abroad, that provide services covering business and nonbusiness related transactions as defined in this Act."

^{๑๔} SEC. 4. Section 4 of the same Act is hereby amended to read as follows: "(b) Business One Stop Shop (BOSS)- a single common site or location, or a single online website or portal designated for the Business Permit and Licensing System (BPLS) of an LGU to receive and process applications, receive payments, and issue approved licenses, clearances, permits, or authorizations;

การขออนุญาตก่อสร้าง (Dealing with Construction Permits) ที่จากเดิมมีกระบวนการที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น ๒๓ ขั้นตอน ใช้เวลาดำเนินการ ๑๒๒ วัน เหลือเพียง ๘ ขั้นตอน และใช้เวลาเพียง ๓๖ วัน^{๑๕}

นอกจากนี้ ได้กำหนดกรอบเวลาที่บังคับให้หน่วยงานของรัฐต้องให้บริการแก่ประชาชน โดยขึ้นอยู่กับระดับความยุ่งยากของการให้บริการ สำหรับการบริการที่ไม่ยุ่งยากต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓ วัน บริการที่มีความยุ่งยากต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๗ วัน และบริการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยสาธารณะ สุขภาพและศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดทำนโยบายสาธารณะ และกิจกรรมที่ต้องอาศัยความรู้ทางเทคนิคขั้นสูงต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๒๐ วัน^{๑๖} และยังสามารถกำหนดให้จัดตั้งคณะทำงาน Anti-Red Tape Authority (ARTA) เพื่อเป็นกลไกตามกฎหมายในการกำกับดูแลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ และให้จัดตั้งสภาที่ปรึกษา Ease of Doing Business/Anti-Red Tape Advisory Council โดยให้มีผู้แทนจากภาคเอกชนร่วมด้วยเพื่อทำหน้าที่จัดทำข้อเสนอ แนวทางนโยบาย ติดตาม และประเมินความก้าวหน้าของการดำเนินงาน เพื่อป้องกันความล่าช้าในการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ^{๑๗}

๒.๓ กฎหมายส่งเสริมกลุ่ม Startups

นอกจากกฎหมายสองฉบับข้างต้นแล้ว ในปี ค.ศ. ๒๐๑๙ ฟิลิปปินส์ยังได้ประกาศใช้กฎหมายส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจ คือ Republic Act 11337 หรือ Innovative Startup Act^{๑๘} โดยมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหน้าที่หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ กระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมฟิลิปปินส์ (DTI) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (DICT) และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีฟิลิปปินส์ (DOST) เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่วางแผน กำหนดนโยบายส่งเสริมการประกอบการของวิสาหกิจ ส่งเสริมการวิจัย

^{๑๕} Ease of Doing Business Task Force In partnership with the Government of Japan <https://drive.google.com/file/d/11VExFFXqxiSV8e-NwTGLvuNjwKWKH7vE/view> สืบค้นเมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๑๖}(4) The receiving officer or employee shall issue an acknowledgement receipt containing the seal of the agency, the name of the responsible officer or employee, his/her unit and designation, and the date and time of receipt of such application or request.

"(b) Action of Offices. - "(1) All applications or requests submitted shall be acted upon by the assigned officer or employee within the prescribed processing time stated in the Citizen's Charter which shall not be longer than three (3) working days in the case of simple transactions and seven (7) working days in the case of complex transactions from the date the request and/or complete application or request was received.

"For applications or requests involving activities which pose danger to public health, public safety, public morals, public policy, and highly technical application, the prescribed processing time shall in no case be longer than twenty (20) working days or as determined by the government agency or instrumentality concerned, whichever is shorter.

"The maximum time prescribed above may be extended only once for the same number of days, which shall be indicated in the Citizen's Charter. Prior to the lapse of the processing time, the office or agency concerned shall notify the applicant or requesting party in writing of the reason for the extension and final date of release of the government service/s requested. Such written notification shall be signed by the applicant or requesting party to serve as proof of notice.

"If the application or request for license, clearance, permit, certification or authorization shall require the approval of the local Sangguniang Bayan, Sangguniang Panlungsod, or the Sangguniang Panlalawigan as the case may be, the Sanggunian concerned shall be given a period of forty-five (45) working days to act on the application or request, which can be extended for another twenty (20) working days. If the local Sanggunian concerned has denied the application or request, the reason for the denial, as well as the remedial measures that may be taken by the applicant shall be cited by the concerned Sanggunian.

^{๑๗} "ฟิลิปปินส์ประกาศใช้ กม. Ease of Doing Business อย่างจริงจัง" ศูนย์ธุรกิจสัมพันธ์ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓ https://globthailand.com/philippines_0015/

^{๑๘} เข้าถึงกฎหมายฉบับเต็มได้ที่ <https://www.officialgazette.gov.ph/downloads/2019/04apr/20190717-RA-11337-RRD.pdf>

และพัฒนาของกลุ่ม Startups จัดทำโครงการสนับสนุนความสามารถในการแข่งขันให้กับกลุ่ม Startups ขณะเดียวกัน กฎหมายดังกล่าวยังกำหนดให้หน่วยงานของรัฐ คือ กระทรวงศึกษาธิการ (CHED) คณะกรรมการอุดมศึกษา (DepEd) และกรมพัฒนาการศึกษาทางเทคนิคและทักษะ (TESDA) ทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้ประกอบการที่จะช่วยเพิ่มความรู้ด้านการประกอบธุรกิจและการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมภายในประเทศ

๓. บทสรุปและการดำเนินนโยบายของฟิลิปปินส์ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ

ฟิลิปปินส์มีกฎหมาย Omnibus Investments Code 1987 และ Foreign Investments Act 1991 ที่เป็นกฎหมายแม่บทสำหรับกำหนดกระบวนการ เงื่อนไขการลงทุน และการประกอบกิจการของคนต่างชาติดังกล่าวเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจดังกล่าวของฟิลิปปินส์มีสาระสำคัญเป็นการลดขั้นตอน กำหนดกรอบเวลาและหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการได้รับความสะดวกจากขั้นตอน (Procedure) และระยะเวลา (Time) ที่ลดลง เป็นการลดต้นทุนของผู้ประกอบการ (Cost) ที่เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการดำเนินธุรกิจ

ฟิลิปปินส์มีข้อได้เปรียบทางการค้าและการลงทุน ทั้งเรื่องของที่ตั้งที่มีเส้นทางการค้าอยู่กลางมหาสมุทรใหญ่ ๒ แห่ง คือทะเลจีนใต้ และมหาสมุทรแปซิฟิก มีตลาดการบริโภคภายในประเทศขนาดใหญ่ที่มีจำนวนประชากรมาก ขนาดเศรษฐกิจของฟิลิปปินส์กำลังเติบโตอย่างรวดเร็วโดยเฉลี่ยเติบโตร้อยละ ๖ ต่อปี แรงงานในประเทศมีคุณภาพ และมีอัตราค่าจ้างในระดับต่ำ สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยหลักที่ดึงดูดเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ธุรกิจที่โดดเด่นของฟิลิปปินส์ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาคือกิจการรับจ้างบริหารระบบธุรกิจ หรือ Business Process Outsourcing (BPO) โดยเฉพาะด้านการบริการข้อมูลลูกค้าทางโทรศัพท์ (Call Center) ที่ขณะนี้ยังมีการเข้าไปลงทุนจากบริษัทยักษ์ใหญ่หลายแห่ง อาทิ AT&T, HSBC, Expedia, และ HP ซึ่งมีแนวโน้มเติบโตและสร้างรายได้ให้แก่ฟิลิปปินส์อย่างต่อเนื่อง^{๑๙} ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งมาจากการที่แรงงานฟิลิปปินส์มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ และมีสำเนียงการใช้ภาษาอังกฤษที่ฟังง่ายกว่าคู่แข่งทางธุรกิจอย่างอินเดีย ซึ่งนอกเหนือจากอัตราค่าแรงที่มีระดับต่ำยังพบว่าต้นทุนการประกอบธุรกิจ โดยเฉพาะด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน อาทิ ค่าไฟฟ้า น้ำประปา ยังมีราคาต่ำกว่าประเทศที่เป็น production based หลายประเทศ

อนึ่ง ปัจจุบัน รัฐบาลฟิลิปปินส์ยังได้ส่งเสริมการค้าและการลงทุนเชิงรุก โดยผ่อนคลายนโยบายเชิงอุปสรรค การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมภายใต้ชื่อโครงการ "Build Build Build" การสนับสนุนนโยบายธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยการนำระบบ E-service มาใช้กับการดำเนินงานภาครัฐเพื่อยกระดับการอำนวยความสะดวกการบริการภาครัฐ และสนับสนุนการขยายตัวของธุรกิจไปสู่เมืองต่าง ๆ^{๒๐} สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อการดำเนินธุรกิจ

^{๑๙} E-News “ฟิลิปปินส์ ก้าวขึ้นเป็นผู้ให้บริการ Business Process Outsourcing รายสำคัญของโลก” ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM Bank) https://www.exim.go.th/eximinter/e-news/11257/enews_december2014_AEC.html สืบค้นเมื่อ ๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๒๐} “กิจการรับจ้างบริหารธุรกิจ: Sunshine Industry แห่งฟิลิปปินส์” โดย ผศ.ดร.กมลพร สอนศรี หัวหน้าภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ข้อมูลบางส่วนจากโครงการ “การสำรวจและศึกษาข้อมูลพื้นฐานของประเทศ

LAW for ASEAN
by the Office of the Council of State of Thailand

ของผู้ประกอบการ (Business Friendly) ทั้งชาวฟิลิปปินส์และชาวต่างชาติ รวมทั้งจะก่อให้เกิดบรรยากาศการลงทุนที่คึกคักและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้แก่ฟิลิปปินส์ได้เป็นอย่างดี
